

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger

Domme

Taksationskommissionen

Natur- og Miljøklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

Forslag

Dispensationer: sidst i filen med den nyeste til sidst

Bekendtgørelse om fredning af Hammerknuden.

I henhold til § 28 i lov om naturfredning, jfr. lovbekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 af lov om naturfredning, fredes den staten tilhørende ejendom matr. nr. 369 *f*, 369 *g*, 369 *i*, 365 og 369 *k* af Hammeren, Allinge-Sandvig købstads jorder for at bevare arealet som omfatter Hammerknuden som en karakteristisk granithorst og isskuret rundklippe med dens hede- og hedemosevegetation således:

§ 1. Uden tilladelse fra ministeriet for kulturelle anlægger må der ikke:

- 1) opføres bygninger, skure, boder, master og lignende indretninger,
- 2) foretages beplantning og hugst eller finde opdyrkning sted uden for haver og allerede under dyrkning værende områder,
- 3) anlægges veje og stier udover de eksisterende,
- 4) foretages sprængninger, indrettes stenbrud eller på anden måde gøres indgreb i klippens naturlige overflade.

§ 2. Området skal være åbent for almenheden for færdsel til fods. Efter indstilling fra naturfredningsrådet kan mindre områ-

der af særlig videnskabelig eller undervisningsmæssig interesse dog afspærres.

Stk. 2. Motorkørsel må kun finde sted på de særlig anlagte veje til de 2 fyr. Parke-ring må ikke finde sted uden for de indrettede parkeringspladser.

§ 3. Enhver henkastning eller henlægning af fyld, affald, papir og lignende er forbudt.

§ 4. Disse bestemmelser kommer ikke til anvendelse på det område, for hvilket der er givet koncession til brydning af granit. Når koncessionen bringes til ophør, er bestemmelserne dog også gældende i dette område.

Stk. 2. Denne bekendtgørelse skal ikke være til hinder for, at et areal af matr. nr. 369 *f* på ca. 2.000 m² overdrages Allinge-Sandvig kommune med henblik på opførelse af et plejehjem på den tilgrænsende del af matr. nr. 369 *ag* m. fl.

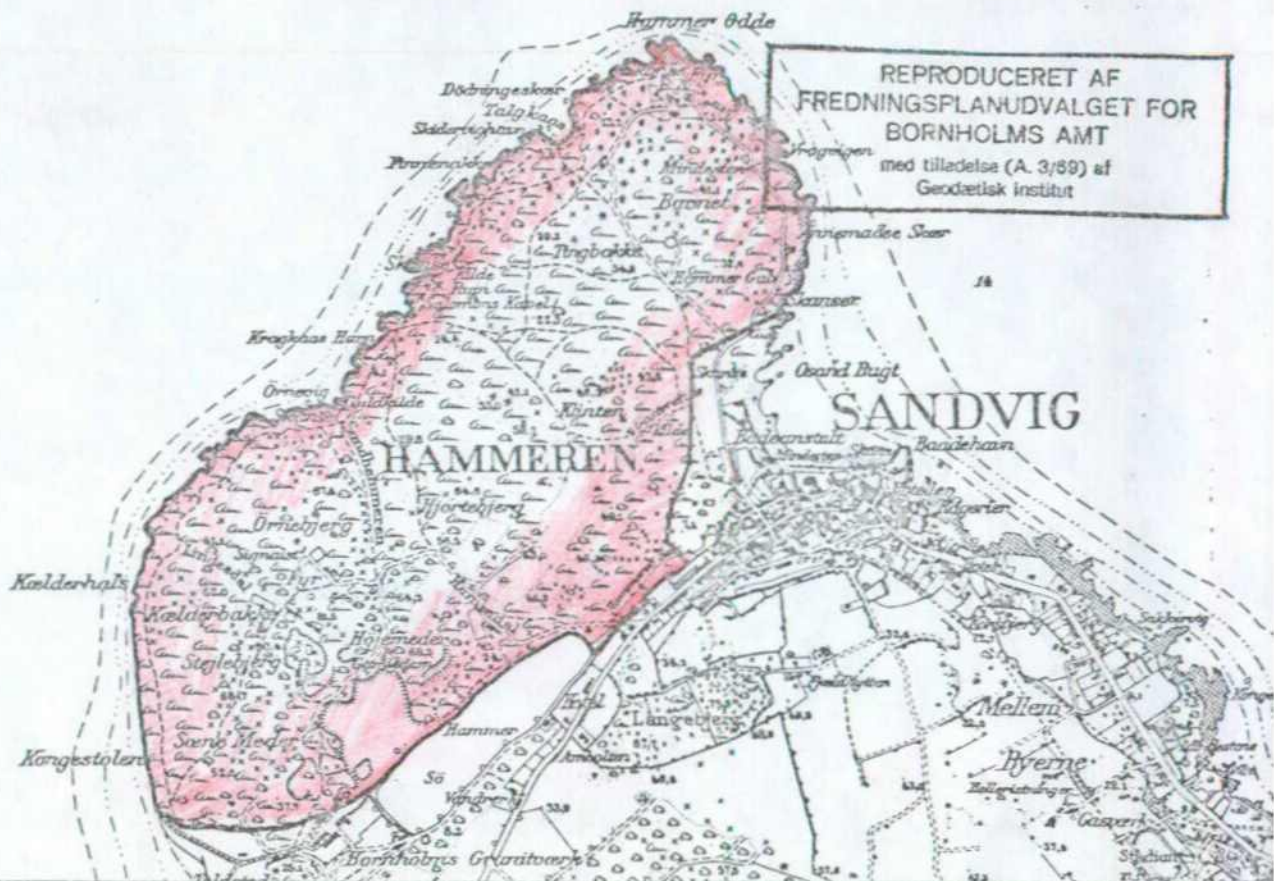
§ 5. Efter naturfredningslovens § 40, stk. 1 straffes overtrædelse af denne bekendtgørelse med bøde.

§ 6. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 1968.

Ministeriet for kulturelle anlægger, den 1. december 1967.

Bodil Koch.

/ Viggo Nielsen.

KORTBLAD NR. 5033

1812 IV NV 1:20000

- MATR.NR.: 369^f, ^g, ⁱ, ^k og 365 SOGN: Hammeren,
Allinge-Sandvig Jorder
- AREAL: 166,9 ha.
- EJER: Staten.
- FREDET: Kulturministeriets bekendtgørelse af 1.12.1967.
- FORMÅL: Fredning og åbning for offentligheden for færdsel til fods af Hammerknuden.
- INDHOLD: Forbud mod opførelse af bygninger, skure, boder, master o. l., mod beplantning, hugst og opdyrkning, mod anlæg af veje og stier, mod sprængning og indretning af stenbrud.
- PÅTALERET: Ministeriet for kulturelle anliggender.

REG. NR.: K 22 - 14

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 04571.00

Dispensationer i perioden: 07-06-1993

Fredningsnævnet
for

Bornholms amts fredningskreds

Dommerkontoret i Rønne
Damgade 4A · 3700 Rønne
Telefon 56 95 01 45 · Fax 56 95 02 45

REG. NR. 4571.00

Sag nr. 12/1993

Den

- 7 JUNI 1993

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
09 JUN 1993

Bornholms Statsskovdistrikt

Rømersdal

Ekkodalsvejen 2

3720 Aakirkeby.

**GENPART til, Skov- og Naturstyrelsen
til underretning,
D. h. t. Deres skr. af
J. nr.**

+ bilag.

Overfor fredningsnævnet er der ansøgt om tilladelse til at anlægge en 0,45 ha stor parkeringsplads og til at opsætte et tørkloset ved fyrassistentboligerne til det nu nedlagte Hammeren Fyr på Hammerknuden, matr. nr. 369-g Hammeren, Allinge-Sandvig markjorder.

Området er fredet ved bekendtgørelse nr. 460 af 1. december 1967 om fredning af Hammerknuden. Ved denne bekendtgørelse er bl.a. bestemt, at der ikke uden tilladelse fra Ministeriet for kulturelle anliggender (nu Miljøministeriet) må opføres bygninger og lignende indretninger, foretages hugst eller gøres indgreb i klippens naturlige overflade.

Det ansøgte kræver således tilladelse fra Miljøministeriet efter nævnte bekendtgørelse, hvorimod der ikke kræves særskilt tilladelse fra fredningsnævnet.

Genpart af denne skrivelse er tilsendt Skov- og Naturstyrelsen, Bornholms Amt, Danmarks Naturfredningsforening og Allinge-Gudhjem kommune.

F. Schønnemann

1211/6-0016

4

KOPI

T.O.

Bornholms Statsskovdistrikt
Rømersdal
Ekkodalsvej 2
3720 Aakirkeby

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
22

DEPARTEMENTET

Ledelsessekretariatet

J.nr. D 105-/B04-0009

Ref. MHD

Vedr.: dispensation fra fredningen af Hammerknuden

Den 23. marts 2001

Skov- og Naturstyrelsen har ved brev af 16. februar 2001 fremsendt en ansøgning til Miljø- og Energiministeriet, departementet om tilladelse til modernisering af vejrstationen på Hammer Odde Fyr.

Sagens baggrund:

Danmarks Meteorologiske Institut har ved breve af 4. august og 19. september 2000 ansøgt Bornholms Statsskovdistrikt om tilladelse til modernisering af vejrstationen på Hammer Odde Fyr, herunder opstilling af en 10 m mast på Hammerknuden.

Bornholms Statsskovdistrikt har ved brev af 26. september 2000 har videresendt ansøgningen til Skov- og Naturstyrelsen med en indstilling om at imødekomme ansøgningen.

En imødekommelse af ansøgningen vil medføre:

- at der opstilles en 10 m mast (rør eller gitter) med topbom med sensor til vindmåling
- at der opstilles 4 instrumenter (temperatur- og fugtmåler, sigtbarhedsmåler, skyhøjdemåler og nedbørsmåler). Instrumenterne er to meter høje og vil lægge beslag på et areal på ca. 10 x 10 meter.
- at den nuværende vindmåler på fyret, en "engelsk hytte" med måleinstrumenter og en skyhøjdemåler fjernes.

Miljø- og Energiministeriet
Departementet
Højbro Plads 4
1200 København K

Tlf. 33 92 76 00
Fax 33 32 22 27
Telex 42230 milmin dk
E-post (X.400): C=dk;A=dk400;
P=mem;S=mem;
E-post (Internet): mem@mem.dk

Det er oplyst om arealet, at Hammeren er fredet ved Ministeriet for kulturelle anliggenders bekendtgørelse nr. 460 af 1. december 1967.

og Naturstyrelsen
J.nr. SN 2001-1219-0001
Akt. nr.

2

Det omhandlede areal er endvidere en del af EF-habitatområde nr. 160 - Hammeren og Slotslyngen - der er udpeget efter Rådet for de europæiske Fællesskabers direktiv nr. 92/43 af 21. maj 1992 med senere ændringer (EF-habitatdirektivet). Udpegningsgrundlaget EF-habitatområde nr. 160 er bl.a. klithede med hedelyng og revling.

Det er videre oplyst, at Hammerknuden er udpeget for forekomst af stor vandsalamander, klithede med *Calluna* og *Empetrum Nigrum* samt havgrotter, der står helt eller delvist under vand. Det er i denne sammenhæng alene klitheden, der er relevant. Området er i alt ca. 549 ha stort, hvoraf ca. 1/3 er klithede.

Bornholms Statsskovdistrikt har endvidere oplyst i deres brev af 26. september 2000, at de meteorologiske målinger i princippet kan foretages andre steder på Bornholm, men at særlige forhold gør netop det ansøgte areal særligt velegnet - herunder hensynet til kontinuitet i målingerne.

Skov- og Naturstyrelsen oplyser i brev af 16. februar 2001, at Bornholms Amt har foretaget en nærmere vurdering af påvirkningen på klitheden. Gittermasten opstilles på klippegrund og betyder ingen påvirkning. Indhegningen, hvor der opstilles måleinstrumenter, vil indebære beslaglæggelse af max. 120 m² areal, som er registreret som klithede. Bornholms Amt har i notat af 26. september 2000 vurderet, at anlægget ikke vil ændre på hedens tilstand.

Skov- og Naturstyrelsen oplyser videre, at området er registreret som § 3 område (naturbeskyttelsesloven) som hede, men at registreringen ikke er ny, og at dele af knuden efterhånden er skov, og derfor er vokset ud af § 3 beskyttelsen. Det er videre oplyst, at amtet har vurderet, at det ansøgte er under bagatelgrænsen i forhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

Skov- og Naturstyrelsen skriver endvidere, at Bornholms Statsskovdistrikt anbefaler, at den omhandlede mast udføres som gittermast, såfremt ansøgningen fra Danmarks Meteorologiske Institut imødekommes.

Skov- og Naturstyrelsen er på det foreliggende grundlag enig med amtets vurdering af, at anlægget med det meget begrænsede areal, der beslaglægges, ikke vil indebære en væsentlig negativ påvirkning af det internationale naturbeskyttelsesområde set i lyset af, at aktiviteterne koncentrerer på ét areal, at der vil være tale om automatiske målinger, som fordrer et minimum af færdsel omkring anlægget og at de eksisterende anlæg fjernes. Det forudsættes, at

anlægsfasen vil ske under nødvendig hensyntagen til klitheden omkring indhegningen.

Hammer Odde er et vigtigt fugletræksted. Gittermasten har imidlertid en så ringe højde, så den ikke vurderes at have konsekvenser for trækket.

Miljø- og Energiministeriet, departementets afgørelse:

Således som sagen er oplyst vil der ved den ønskede anvendelse være tale om et beskedent indgreb i fredningen, der omfatter 180 ha. Indgrebet vil ikke være i strid med fredningens hovedformål.

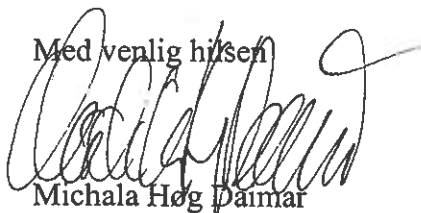
Den ønskede anvendelse vil efter det oplyste heller ikke indebære en forringelse af EF-habitatområdets naturtyper og levesteder for arterne, eller vil kunne medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, som har begrundet området udpegnings til EF-habitatområde.

På den baggrund meddeler Miljø- og Energiministeriet hermed tilladelse til det ansøgte, idet den ansøgte mast bør udføres som gittermast.

For god ordens skyld skal det bemærkes, at denne afgørelse alene vedrører de forhold, som Miljø- og Energiministeriet, departementet har hjemmel til at træffe afgørelse om. Der er således ikke taget stilling til evt. zonetilladelse m.v..

Denne afgørelse er endelig og kan ikke påklage til anden administrativ myndighed.

Med venlig hilsen

Michala Høg Daimar

Kopi til:

Bornholms Amt, Ullasvej 23, Postboks 160, 3700 Rønne

Danmarks Meteorologiske Institut; Lyngbyvej 100, 2100 København Ø

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Bornholms Regionskommune
Plan & Byg
Skovløkken 4
3770 Allinge

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

1 OKT. 2003

SKOV- OG NATURSTYRELSEN

BORNHOLMS STATSSKOVDISTRIKT

KOPI

hcs

J.nr. SN 2001-525/Bo
2001-1219-0015

Dispensation fra fredningen af Hammerknuden

Den 30. september 2003

Regionskommunens fremsender ved brev af 15. september 2003 kopi af ansøgning fra TDC Services A/S om tilladelse til udskiftning af den eksisterende 23 meter mast ved Hammeren Fyr med en ny mast på 30 meter og søger samtidig om dispensation fra fredningen af Hammerknuden til mastens nye placering.

- ./.
//. Til orientering fremsendes kopi af distriktets brev af 20. februar 2003 til Skov- og Naturstyrelsen om en evt. udskiftning af masten og af svaret fra styrelsens naturbeskyttelseskontor, som er dateret 24. februar.

Styrelsen tager ikke stilling til om ansøger med baggrund i den eksisterende deklaration har ret til udskiftning af masten – men mener at der kan gives tilladelse til den ønskede udskiftning i henhold til fredningsbekendtgørelsens § 1.

Distriktet er af den formening at udskiftningen af masten i princippet kan ske inden for den eksisterende deklaration – også selv om den ny mast anbringes ca. 30 m fra den mast som nedtages. Den nøje placering af masten har næppe været udslagsgivende da tilladelsen til opsætning af masten blev meddelt i sin tid. Distriktet har i øvrigt godkendt placeringen af den ny mast.

Til orientering skal det tilføjes at der foreligger en lejeaftale mellem styrelsen v/ Bornholms Statsskovdistrikt og DR v/ Broadcast Service Danmark A/S vedrørende mast og brug af en del af Fyrpasserboligerne til sendeformål.

Med venlig hilsen

Tom Nielsen

Kopi til Skov- og Naturstyrelsen, naturbeskyttelseskontoret

Miljøministeriet
Bornholms Statsskovdistrikt
Ekkodalsvej 2
3720 Åkirkeby

Tlf.: 56 97 40 06
Fax: 56 97 53 93
E-post: D22@sns.dk

Bornholms Regionskommune
Natur og Miljø
Skovløkken 4
Tejn
3770 Allinge

Landområdet
J.nr. SNS-121-00266
Ref. oja
Den 11. oktober 2006

Vedr. Skitseforslag til udstykning , Hammer Odde Fyr. - Ref. Deres j.nr. 01.05.02P19-0003

Ved brev af 30. august d.å. anmodede Regionskommunen Kulturministeriet om bemærkninger til mulig udstykning, anvendelse og salg af matr. nr. 369 i, Hammeren med henvisning til skitseforslag fra landinspektør Jan Pedersen, Rønne på vegne af Forsvarets Bygningstjeneste. Begrundelsen for henvendelsen var, at den pågældende ejendom er omfattet af Bekendtgørelse af 1. december 1967 om fredning af Hammerknuden.

Kulturministeriet oversendte ultimo september d.å. Regionskommunens anmodning til Skov- og Naturstyrelsen med henvisning til, at den pågældende bekendtgørelse i dag hører under Miljøministeriets ressort.

Da bekendtgørelsen ikke regulerer de matrikulære forhold inden for det fredede område, har Skov- og Naturstyrelsen i den forbindelse ingen bemærkninger til selve udstykningen. Styrelsen skal dog gøre opmærksom på, at en realisering af udstykningsforslaget vil medføre opdeling af et fredskovpligtigt areal, hvilket fordrer tilladelse i h.t. Skovloven.

F.s.v.a. salg og fremtidig anvendelse skal styrelsen gøre opmærksom på, at bekendtgørelsen og de deri indeholdte bestemmelser fortsat gælder uanset ejerskab, jf. naturbeskyttelseslovens 101, stk. 1 og 3. Af hensyn til evt. efterfølgende ejere bør dette forhold derfor tinglyses på de enkelte, udstykkede ejendomme.

Venlig hilsen

Ole Jappe

Kopi til

Landinspektør Jan Pedersen, Sveasvej 3, 3700 Rønne
Bornholms Statsskovdistrikt

Naturstyrelsen

Ministeren

Den 28 MAJ 2014

Tilladelse til opsætning af hegn på Hammerknuden.

Naturstyrelsen har ansøgt om tilladelse i medfør af *bekendtgørelse af 1. december 1967 om fredning af Hammerknuden* til opsætning af ca. 3.400 m hegn.

Hegnet erstatter ca. 3.000 m eksisterende hegn og skal sikre og forbedre mulighederne for afgræsning af arealerne på Hammerknuden, sikre arealerne mod tilgroning og dermed opfylde Natura 2000-handlingsplanen for Habitatområde 160 (Hammeren og Slotslyngen). Samtidig sikres de naturtyper, som også fredningsbekendtgørelsen fra 1967 tilsigter at beskytte, og som tillige er udpeget som beskyttede i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3.

Offentlighedens adgang til området sikres ved etablering af klaplåger eller stenter, og der etableres færste 4 steder, hvor hegnslinjen krydser veje (2 af disse færste findes allerede, men ombygges til ny standard).

En større del af de nye hegnspæle skal monteres i et såkaldt klippefæste; dette indebærer, at der bores et ca. 15 cm dybt hul i klippen til et stykke rundstål med en diameter på 15 mm. Dette vurderes i medfør af fredningsbekendtgørelsen at kræve en særlig tilladelse, idet fredningsbekendtgørelsen bl.a. bestemmer, at der ikke uden ministeriets tilladelse må "foretages sprængninger, indrettes stenbrud eller på anden måde gøres indgreb i klippens naturlige overflade".

Naturstyrelsen har vurderet, at en stor del af de huller, som det vil være nødvendigt at bore, vil være beliggende under et jordlag.

Der meddeles hermed i medfør af fredningsbekendtgørelsen tilladelse til etablering af hegn med anvendelse af klippefæste og etablering af færste som ansøgt.

Der er ved afgørelsen lagt vægt på, at hegningen har til formål at muliggøre en afgræsning, som skal sikre den hede- og hedemosevegetation, som tilsigtes fredet med fredningsbekendtgørelsen, og at der ved boringen af huller til hegnspælernes klippefæste er tale om meget små indgreb i klippens naturlige overflade.

Det er endvidere lagt vægt på, at Naturstyrelsen har vurderet, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan medføre væsentlig negativ påvirkning af Natura 2000-området og ikke indebærer en væsentlig forringelse af naturtyper eller levesteder for arter på habitatområdets udpegningsgrundlag. Naturstyrelsen har ligeledes vurderet, at det ansøgte ikke vil

medføre beskadigelse eller ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller
rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Med venlig hilsen

Kirsten Brosbøl

Morten Pedersen og Line Rix
Rahbeks Alle 9D, st
1749 København V

Det åbne land
J.nr. NST-4119-00094
Ref. johei
Den 10. september 2014

Sendt på mail: Mpe@1508.dk

Tilladelse til genopførelse af del af anneks på ejendommen Hammer Odde Fyr 2, Allinge, matr.nr. 369c Hammeren, Allinge-Sandvig Jorder

Naturstyrelsen har den 28.5.2014 fra Bornholms Regionskommune modtaget jeres ansøgning om tilladelse til at nedrive og genopføre en del af et anneks på ejendommen.

Ejendommen er omfattet af *bekendtgørelse af 1. december 1967 om fredning af Hammerknuden*. Det fremgår bl.a. af bekendtgørelsens § 1, at der ikke uden tilladelse fra ministeriet må opføres bygninger, skure, boder, master og lignende indretninger.

Naturstyrelsen er med § 16, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 973 af 29.8.2014 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Naturstyrelsen, bemyndiget til at træffe afgørelser vedr. undtagelser fra bekendtgørelser om fredning.

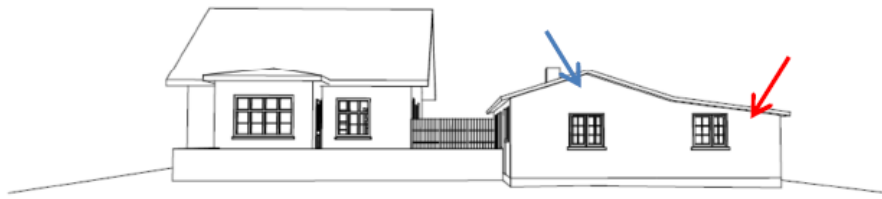
Det er i ansøgningen anført, at det er hensigten at rive en del af anneks (ca. 35 m²) ned, og efterlade det oprindelige fundament som "fodaftryk" til den nye tilbygning.

Den nye tilbygning vil blive beklædt med træ/lister, og en brændestabel-væg integreres i facaden. Facaderne vil i de varme sommer- måneder kunne åbnes op og vil være lukket i vinterperioden. Selve bygningsvolumen på den nye tilbygning svarer til den nedrevne del af anneks.

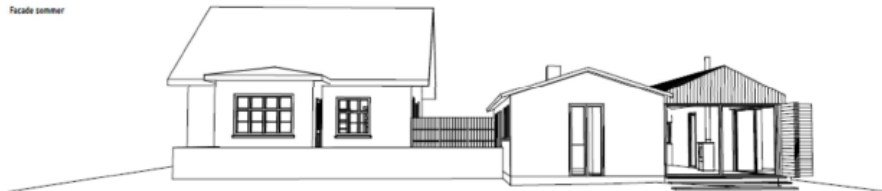
Det fremgår af projekttegninger, at der endvidere ønskes etableret en mindre terrasse og en trappe i tilknytning til den nye træbeklædte tilbygning, og at den bevarede del af anneks vil få en dør i stedet for et vindue.

Anneks med tilbygning anvendes i dag til værelser, køkken, toilet, værksted, vaskerum og garage. Efter ombygningen skal anneks med tilbygning anvendes til opholdsstue, åbent køkken, toilet og bad, arbejdsrum, værksted, vaskerum. Til ansøgningen er medsendt projektbeskrivelse.

Nedenstående tegninger fra projektet illustrerer bebyggelsens udseende før og efter projektets gennemførelse.

Facade sommer

Facade sommer – blå pil = anneks. Rød pil = tilbygning.

Facade vinter – set fra siden

Naturstyrelsen meddeler hermed i medfør af fredningsbekendtgørelsens § 1 samt delegationsbekendtgørelsens § 16, stk. 2, tilladelse til opførelse af ny tilbygning - efter nedrivning af en del af det eksisterende anneks - som ansøgt og som ovenfor beskrevet. Der er ved afgørelsen lagt vægt på, at bebyggelsens fodaftryk og volumen vil være uændret, og at der er anvendt lette materialer og et formsprog, som vurderes at harmonere med den eksisterende bebyggelses karakter.

Naturstyrelsens afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Med venlig hilsen

Jørgen Heinemeier
landinspektør
Tlf. direkte: 7254 4840 - e-mail: johei@nst.dk

Kopi til orientering:
Bornholms regionskommune, Poul.Erik.Nielsen@brk.dk og
Ilsebil.Hansen@brk.dk
Sortsø arkitekter, tm@sortsoearkitekter.dk
Danmarks Naturfredningsforening, bornholm@dn.dk

Naturstyrelsen Bornholm

chakb@nst.dk ; sfr@nst.dk

Naturforvaltning

J.nr. NST-4119-00116

Ref. JOHEI

Den 30. maj 2016

Dispensation fra fredningsbekendtgørelse til midlertidig opsætning af teltscene, madtelt og 2 bartelte nær Opalsøen

Naturstyrelsen Bornholm har med brev af 19. maj 2016 ansøgt om dispensation til midlertidig, kortvarig opsætning af 4 telte i forbindelse med afholdelsen af Wonderfestiwall den 18.-21. august 2016.

Der ønskes opstillet følgende telte:

- Teltscene (15x40 m).
- 2 bartelte (3x6 m)
- Madtelt (9x15 m)

Arealerne er omfattet af *bekendtgørelse af 1. december 1967 om fredning af Hammerknuden*. Det fremgår bl.a. af bekendtgørelsens § 1, at der ikke uden tilladelse fra ministeriet må opføres bygninger, skure, boder, master og lignende indretninger. Det er Naturstyrelsens opfattelse, at de ansøgte telte må opfattes som svarende til de i bekendtgørelsen omtalte boder.

Teltene ønskes opstillet på befæstede arealer, som er beliggende i det fredede områdes udkant på matr.nr. 369f Hammeren, Allinge-Sandvig jorder, umiddelbart syd for Opalsøen.

Naturstyrelsen, Naturforvaltning, meddeler hermed i medfør af fredningsbekendtgørelsens § 1 tilladelse til opstilling af 4 telte som ansøgt.

Der er ved afgørelsen lagt vægt på:

- At opstillingen sker på eksisterende, befæstede arealer
- At der er tale om en ganske kortvarig opstilling af teltene (i alt ca. 12 dage fra opstilling påbegyndes til nedtagning er afsluttet)
- At ansøgningen alene vedrører 2016, idet festivalen næste år og de efterfølgende år atter afvikles på anden lokalitet
- At en alternativ placeringsmulighed lige udenfor det fredede område har været vurderet, men at denne måtte forkastes af sikkerhedsmæssige grunde (flugtveje kunne ikke godkendes)

Naturstyrelsens afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jørgen Heinemeier', with a stylized flourish at the end.

Jørgen Heinemeier
landinspektør

Tlf. direkte: 7254 4840 - e-mail: johei@nst.dk

Kopi til orientering:

- Bornholms Regionskommune; post@brk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, bornholm@dn.dk